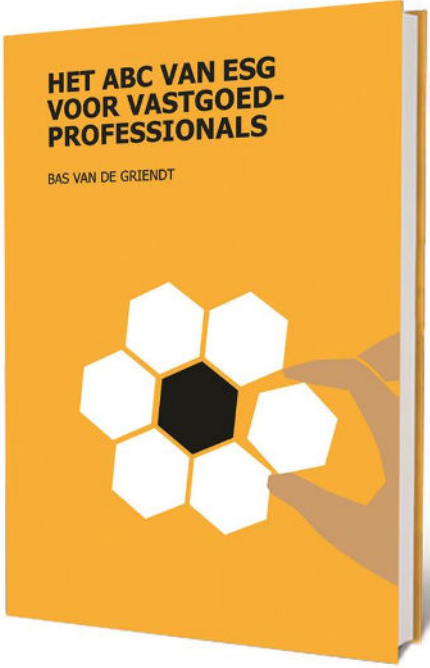

A to **A**void harm

B to **B**enefit stakeholders

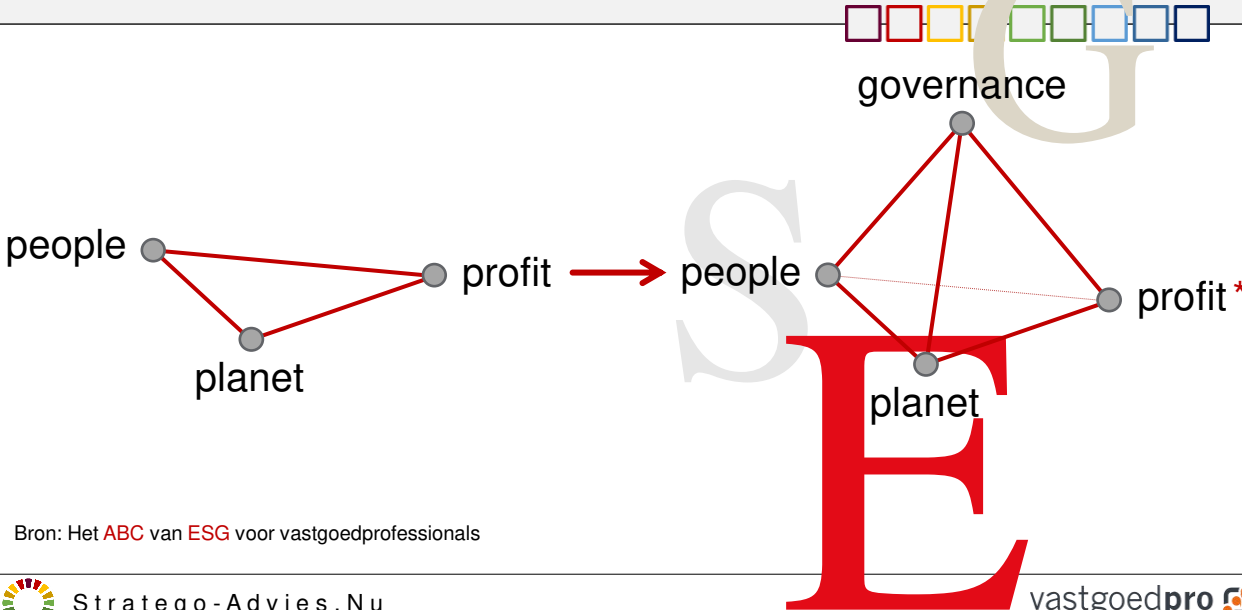
C to **C**ontribute to solutions

Uitgever: [SPRYG Real Estate Academy](https://www.spryg.nl)

1

Duurzaamheid & ESG

people, planet, profit → people, planet, profit*, governance

Bron: Het ABC van ESG voor vastgoedprofessionals

Stratego-Advies.Nu vastgoedpro

2

Waarom vastgoed te verduurzamen

Steeds strengere wet- en regelgeving

EU
Nationaal
Lokaal

Druk van Stakeholder

Medewerkers
Investeerders
Huurders
Publieke Opinie

Mitigatierisico's

Fysieke risico's
a.g.v. klimaatverandering
Transitierisico's
Stranded Assets

Financiële Implicaties

Waarde van activa
Verhandelbaarheid
Preferente Financiering
Green Bonus / Brown Discount

Bron: Het ABC van ESG voor vastgoedprofessionals

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

3

ESG Regelgeving

EU Taxonomy
for Sustainable Activities

Bron: Het ABC van ESG voor vastgoedprofessionals

Rules on Fund Disclosures

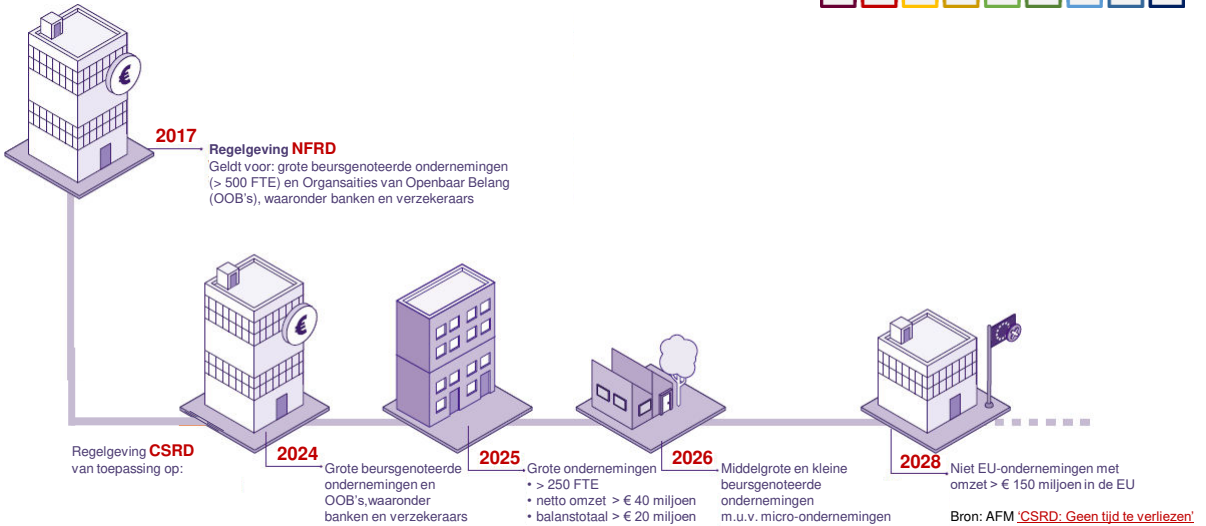

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

4

Tijdslijn voor CSRD

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

5

EU Taxonomy

- Beperking van klimaatverandering (mitigatie)**
- Aanpassing aan klimaatverandering en de gevolgen daarvan (adaptatie)**
- Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen**
- Transitie naar een circulaire economie**
- Preventie en beheersing van verontreiniging**
- Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen**

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

6

Economische activiteiten

Bouw- en

Vastgoedactiviteiten

1. Nieuwbouw
2. Renovatie
3. Onderhoud en reparatie van installaties
4. Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer (EV)
5. Instrumenten en apparaten voor het meten, regelen, controleren energieprestaties
6. Installaties voor hernieuwbare energie (zon-PV)
7. Verwerving en eigendom van gebouwen

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

7

Nationale Energie Atlas. NL

voor energielabels woningbouw én utiliteit + [EP-online.nl](https://www.ep-online.nl)

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

8

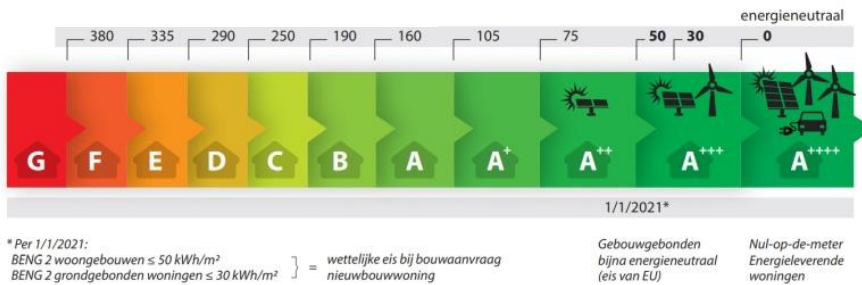
Labelklassen **woningen**

Oude systematiek met **energie-index** volgens NEN7120 komt te vervallen

NIEUW: Primair fossiel gebruik (kWh/m²/jr) conform **NTA8800**

(vergelijkbaar met BENG2 voor nieuwbouw)

LET OP! Betreft alleen het **gebouwegebonden verbruik**: verwarmen, koelen en ventileren

Stratego-Advies.Nu

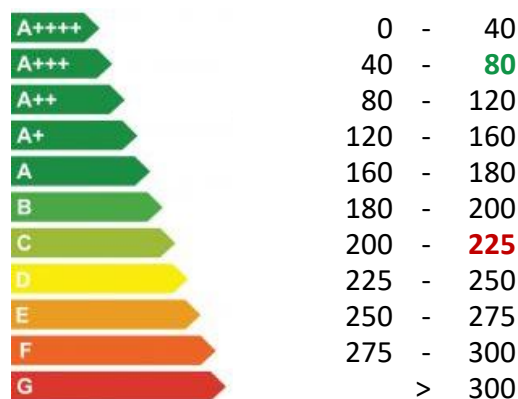
vastgoedpro

9

Labelklassen **kantoorgebouwen**

Primair fossiel gebruik (kWh/m²/jr) *

NTA8800

sinds 1 januari 2021

BENG-criteria voor nieuwbouw én bestaande bouw →

primair fossiel gebruik ≤ **225 kWh/m²/jr**

* Bepaald volgens de **NTA8800**, vergelijkbaar met BENG2 nieuwbouw

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

10

Hoe ver nog tot Parijs? (1)

Werkelijke Energie intensiteit indicator

Ontdek hier hoe jouw gebouw presteert op het gebruik van energie, gemeten aan de hand van het werkelijke energiegebruik.

NAAR DE REKENTOOL

Gebouwgegevens

TOTALE GEBRUIKSOPPERVLAKTE m²

GEBRUIKSFUNCTIES m²

Energiegebruik

KALENDERJAAR*

ELECTRICITEIT* kWh

AARDGAS m³

WARMTE GJ

ENERGIETERUGLEVERING kWh

BIOMASSA VAST kg

KOUDE GJ

Hoe ver nog tot Parijs? (2)

Input

Gebouwsfunctie	Kalenderjaar
Gebouwsoppervlak (m ²)	Elektriciteit (kWh)
	Aardgas (m ³)
	Warmte (GJ)
	Koude (GJ)
	Zelf opgewekt (kWh)

Output

- Paris Proof**
Woning * 35 kWh/m²
Kantoren 70 kWh/m²
- zeer zuinig**
- zuinig**
- gemiddeld**
Woning * 140 kWh/m²
Kantoren 210 kWh/m²
- onzuinig**
- zeer onzuinig**

* Grondgebonden woning

Eenvoudige tools voor verbeteren gebouwen

Woningen

www.verbeterjehuis.nl/wizard

Alleen voor grondgebonden woningen

Rijksoverheid i.s.m. Milieu Centraal

Rijksoverheid

Bedrijfsmatig vastgoed

www.deb.nl/quickscan

Speciaal voor MKB

Mogelijk gemaakt door VNO-NCW, MKB Nederland en IVBB

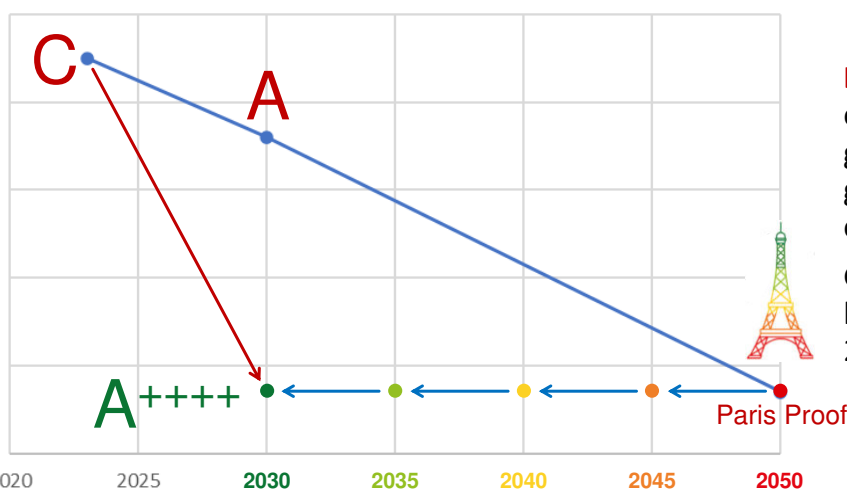

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

13

Vergelijking label C & A met Paris Proof

LET OP! Paris Proof gaat over het totaalverbruik: gebouweigen én gebruikersdeel samen, op de meter gemeten
Gemiddeld totaalverbruik kantoren in Nederland: 210 kWh per m² per jaar

Bron: [Van de Griendt voor DGBC \(2018\)](#)

Stratego-Advies.Nu

vastgoedpro

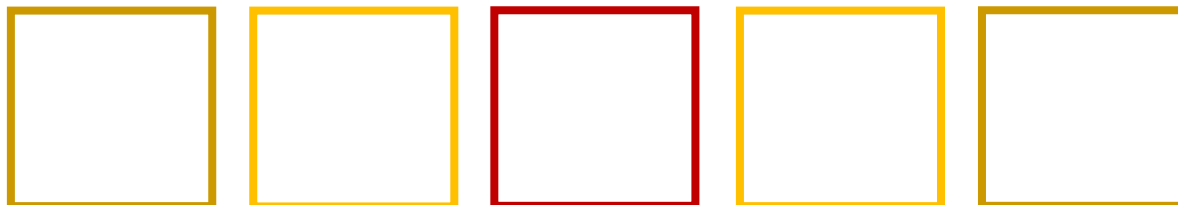
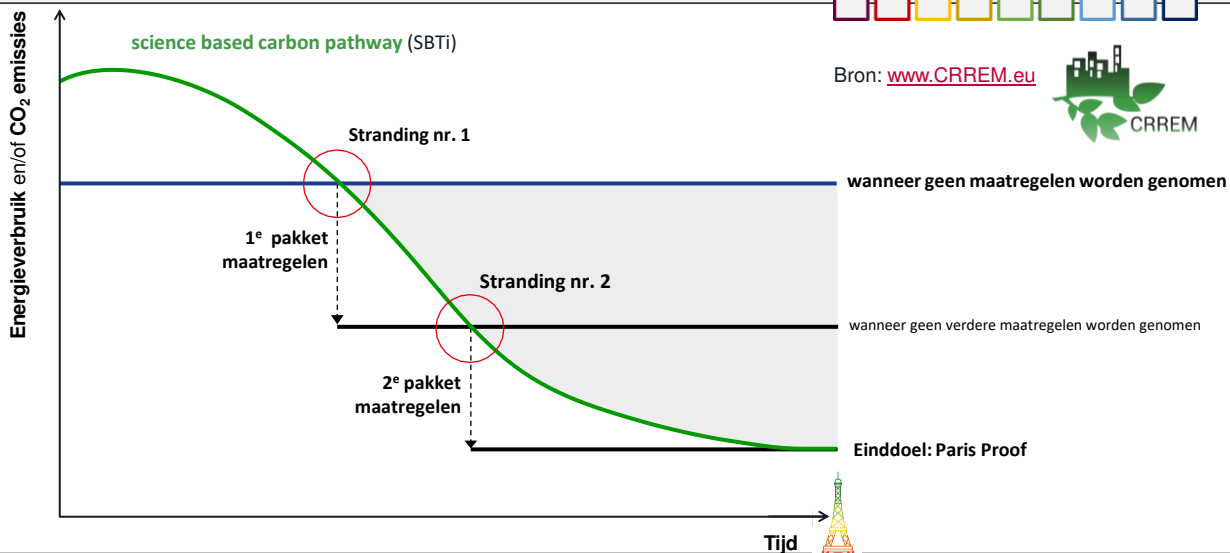
14

Carbon Risk Real Estate Monitor

Bron: www.CRREM.eu

Stratego-Advies.Nu

duurzaamheid en ESG bij vastgoed en gebiedsontwikkeling

